

ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่าง
ภาคการศึกษา ๑

นางสาว เขาวภา สิงหะพันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๔

PROBLEMS OF TEACHING SOCIAL STUDIES IN EDUCATION REGION I
UPPER VOCATIONAL SECONDARY SCHOOLS

Miss Yawapha Singhaphun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1971

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

1122 ๒๕๖๕

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

...ดร.สุวิมล... ศึกษาศาสตร์

...ดร.สุวิมล... ศึกษาศาสตร์

๒๕๖๕... ศึกษาศาสตร์

๒๕๖๕... ศึกษาศาสตร์

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ ลาวัญย์ วิทยายุทธกุล

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนการช่าง ภาคการศึกษา ๑

ชื่อ นางสาว เยาวภา สิงหะพันธุ

แผนกวิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๑๓

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนการช่าง ภาคการศึกษา ๑ ซึ่งผลของการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน สภาพการเรียนการสอนสังคมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของนักเรียน และเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู ๓๔ คน นักเรียน ๔๔๕ คน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ เป็นประชากรจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ๑๔ แห่ง และใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์คำตอบคิดเป็นเปอร์เซ็นต์และหาค่าเฉลี่ย ผลจากการวิจัยปรากฏว่า การเรียนการสอนสังคมศึกษาขาดประสิทธิภาพ ครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ครูใช้อุปกรณ์การสอนน้อย ปัญหาที่สำคัญคืออุปกรณ์การสอนมีไม่พอเพียง ขาดแหล่งวิทยากรและหนังสืออ่านประกอบ และครูจัดกิจกรรมประกอบการสอนไม่มากนัก นอกจากนี้นักเรียนยังขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้

ข้อเสนอแนะของผู้นี้วิจัยมีดังนี้ คือ

๑. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาให้สนองกับความต้องการและระดับวุฒิภาวะของนักเรียนการช่าง
๒. โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษารวมทั้งหนังสืออ่านประกอบวิชานี้ให้พอเพียง
๓. กระทรวงศึกษาธิการควรร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครู เพื่อปรับปรุงคุณภาพครู
๔. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ควรจะเป็นศูนย์กลางให้ความช่วยเหลือ

เกี่ยวกับปัญหาการสอนสังคมศึกษา

๕ ในด้านตัวครูสอนซึ่งมีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้การเรียนการสอนวิชานี้
ดำเนินไปด้วยดี ประการสำคัญควรจะต้องมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในด้านวัตถุประสงค์
ของวิชาสังคมศึกษาและควรจะต้องปรับปรุงทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความรู้เนื้อหาวิชา
ตลอดจนวิธีการสอน กิจกรรมและการวัดผลให้เหมาะสม

50

Thesis title Problem of Teaching Social Studies in
 Educational Region I Upper Vocational
 Secondary School.

Name Miss Yawapha Singhaphun.

Department Secondary Education

Academic year 1970

ABSTRACT

The purpose of this study was to find out the problems of teaching social studies in Educational Region I, Upper Vocational Secondary Schools. The research attempted to present informations essential to the improvement of the social studies curriculum and text books as well as the teaching and learning situation in order to successfully fulfil the Educational goals. The questionnaires were sent to 34 teachers and 445 Mathayom - Suksa 4 - 6 students in 14 Upper Vocational Secondary Schools of Educational Region I. The collected data was analyzed in percentage. The results were as follow: the teaching method was ineffective, most teachers used only the explanation of telling method, the main problem of teaching, as the teachers found was lack of instructional materials, resources and books for supplementary reading, as well as the students found the subjects of uninteresting.

As for the Suggestions:

- 1 The Ministry of Education should improve the curriculum and qualities of Social Studies text books.
- 2 The schools should provide more audio - visuals and supplementary books in this field.
- 3 The cooperation between the Ministry of Education and the college of Education in order to improve the Social Studies teacher's qualities should be encouraged.

4 The supervisory unit of the Vocational Department ought to fully take a role as a center, helping to solve those problems.

5 More over, the teachers themselves as the key persons of the teaching learning of Social Studies should be clear in this objective and also improve themselves in personality, knowledge of social sciences, teaching methods including activities and the evaluation.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก
ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต
อาจารย์ ลาวัญย์ วิทยาวุฑฒิกุล และ อาจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง อาจารย์ ลาวัญย์ วิทยาวุฑฒิกุล ได้กรุณารับเป็นผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์
และได้ให้คำแนะนำเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากโรงเรียน
การช่าง กรมอาชีวศึกษา อาจารย์ใหญ่ ครูและนักเรียนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือใน
การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณ
และ ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เยาวภา สิงหะพันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๙
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๓
งานด้านการเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	๖๓
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๓
ขอบเขตของการวิจัย	๑๔
ความจำกัดของการวิจัย	๑๔
คุณค่าของการวิจัย	๑๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๑๕
คำจำกัดความ	๒๐
๒ วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	๒๑
๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
๔ สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	๔๕
บรรณานุกรม	๕๓
ภาคผนวก	๑๐๐
ประวัติการศึกษา	๑๓๑

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	วุฒิศูรย์	๒๗
๒	เหตุผลของครูในการสอนสังคมศึกษา	๒๘
๓	วิชาอื่น ๆ ที่ครูทำการสอนนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษา	๒๙
๔	ตำแหน่งหน้าที่อื่นของครูสังคมศึกษาที่นอกเหนือไปจากการสอน	๓๐
๕	วิธีการที่ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	๓๑
๖	หนังสือที่ครูใช้คนควาเพื่อประกอบการสอนสังคมศึกษา	๓๒
๗	อาคารสถานที่ที่ใช้เพื่อการสอนสังคมศึกษา	๓๓
๘	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปริมาณหนังสือสังคมศึกษาในของสมุด	๓๓
๙	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ของสมุด	๓๔
๑๐	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	๓๕
๑๑	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	๓๕
๑๒	ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนสังคมศึกษา	๓๖
๑๓	ความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา	๓๗
๑๔	ขอบกพร่องของประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา	๓๘
๑๕	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้วิธีการสอนของครูสังคมศึกษา	๔๐
๑๖	วิธีการสอนสังคมศึกษา	๔๑
๑๗	วิธีแก้ไข้ปัญหาเมื่อสอนไม่ทันตามหลักสูตร	๔๒
๑๘	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสังคมศึกษา	๔๓
๑๙	ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน	๔๔
๒๐	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักการจัดกิจกรรมประกอบการสอนของครูสังคมศึกษา	๔๕
๒๑	ความมุ่งหมายของครูในการวัดผลวิชาสังคมศึกษา	๔๖
๒๒	วิธีที่ครูใช้วัดผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา	๔๖
๒๓	ปัญหาที่ครูประสบในการวัดผลวิชาสังคมศึกษา	๔๗
๒๔	ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่มีปัญหามากที่สุด	๔๘

ตารางที่

หน้า

๒๕	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาภูมิศาสตร์	๔๘
๒๖	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาประวัติศาสตร์	๔๘
๒๗	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง	๕๐
๒๘	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาศีลธรรม	๕๐
๒๘	แหล่งที่ครูขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการสอน	๕๑
๓๐	ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษา	๕๒
๓๑	สิ่งที่ครูต้องการในการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ	๕๓
๓๒	ความช่วยเหลือที่ต้องการในการอบรมครู	๕๔
๓๓	ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเพิ่มพูนวิทยฐานะและความรู้ในด้านการ สอน	๕๔
๓๔	ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ	๕๕
๓๕	ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความปลอดภัย	๕๕
๓๖	ความช่วยเหลือในด้านฐานะทางสังคม	๕๖
๓๗	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสังคมศึกษา	๕๗
๓๘	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหนังสือแบบเรียน	๕๘
๓๘	ขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนสังคมศึกษา	๕๘
๔๐	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	๕๘
๔๑	ขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการวัดผลสังคมศึกษา	๖๐
๔๒	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงครูสังคมศึกษา	๖๑
๔๓	ความคาดหวังของนักเรียนเมื่อเรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๖๒
๔๔	เหตุผลที่นักเรียนชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	๖๓
๔๕	เหตุผลที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา	๖๔
๔๖	วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบมากที่สุด	๖๕
๔๗	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน สังคมศึกษา	๖๕

ตารางที่

หน้า

๔๘	หนังสือที่นักเรียนใช้คนคว่ำประกอบการ เรียนสังคมศึกษา	๖๖
๔๙	การใช้เวลาว่างของนักเรียน... ..	๖๗
๕๐	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา... ..	๖๘
๕๑	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียน	๖๙
๕๒	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีสอนของครู.. ..	๗๐
๕๓	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของอุปกรณ์การสอน... ..	๗๑
๕๔	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม	๗๒
๕๕	กิจกรรมที่ต้องการให้ครูจัดมากที่สุด... ..	๗๒
๕๖	กำหนดเวลาที่นักเรียนต้องการให้ครูทดสอบความรู้วิชาสังคมศึกษา.	๗๓
๕๗	ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษา... ..	๗๔
๕๘	วิธีแก้ไขปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา	๗๔
๕๙	สิ่งที่นักเรียนต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา.. ..	๗๕
๖๐	คุณลักษณะของครูสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ	๗๖
๖๑	วิธีการสอนสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ	๗๗
๖๒	วิธีเสริมสร้างการเรียนวิชาสังคมศึกษา	๗๗
๖๓	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสังคมศึกษา.	๗๘
๖๔	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหนังสือแบบเรียน.. ..	๗๙
๖๕	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงวิธีการสอนสังคมศึกษา... ..	๘๐
๖๖	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา	๘๑
๖๗	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกิจกรรม	๘๒
๖๘	ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการวัดผลวิชาสังคมศึกษา.	๘๓